

The Electronic *Manipulus florum*
www.manipulusflorum.com

Aduocati x
cum fontibus primis

Sepe causas tantum differunt quod
litigantibus plusquam totum
auferunt quia maior est expensarum sumptus
quam sentencie fructus.
Nec terminantur negotia pauperum
cepta quoisque eorum marsupia
sint euacuata, cum tamen scriptum sit:
Gratis accepistis, gratis date.

Ipsi uero
nec graciā gratis dant,
nec iusticiā iuste reddunt.
Lucrum in archa, dampnum in conscientia.

Sed quid prodest homini
si totum mundum lucretur, anime uero sue
detrimentum paciatur?

Innocencius de uilitate condicionis humane.

Vos autem
→
nec graciā gratis datis
nec iusticiā iuste redditis,
quia ubi non venit, non provenit,
nec datur nisi vendatur.

Sepe iusticiā tantum differtis quod
litigantibus plusquam totum
aufertis, quia maior est sumptus expense
quam fructus sentencie.
Quid autem illi poteritis in districto iudicio
respondere qui precipit:

“Gratis accepistis; gratis date” (Mat. 10:8)?

Lucrum in archa, dampnum in conscientia:
pecuniam captatis, set animam captivatis.
Verum “quid proficit homini
si mundum universum lucretur anime vero sue
detrimentum paciatur?” (Mat. 16:26).

Innocentius III, *De miseria condicionis humane*,
2.5 (R.E. Lewis ed., p.151, ll.1-11).

→
Nemo enim habet iniustum lucrum
sine iusto damno: ubi lucrum, ibi et damnum:
lucrum in arca, damnum in conscientia.

Caesarius Arelatensis, *Sermones*, 13.2 (CCSL
103, G. Morin ed., p.65).